

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Tertiam Partem Summæ Theologiæ. Cum Commentariis
Reuerendiss. D. Thomæ de Vio Caietani Cardinalis S. Sixti, Et Opvscvlis
Eivsdem In tres Tomos distinctis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

3. Vtrum permanserit Virgo post partum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72797](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72797)

quod conceptus, quod uerbum appellatur, non extra mentem meam, sed in mente mea manet. Et similitudinariè dicitur concipi in corde & nasci ex corde: quia proles, dum in utero concipitur in uero manet: & dum ex utero nascitur, a matre distinguitur perfecte. Simili siquidem modo, quia uerbum cordis in corde prolatum manet, concipi dicitur: & quia a corde prolatum perfecte distinguitur accidentis sublata natura, ideo nasci dicitur ex corde.

Vbi uidere potes, quod conceptio nauitasque uerbi in, & ex corde, unus processus est, diuersis nominibus diuersa ratione appellatus, & quod nec in conceptu nec in ortu suo mentem, in qua, & ex qua procedit, corrumpit, ut in synodo allata in litera dicitur.

In responsione ad tertium aduerte, quod Auctor dotis nomine appellat & ipsam rem, quæ dos dicitur, & modum iustem, hoc est rem in se non, puta per modum immanentis, ut ipsemet inferius manifestabit quæstio ne quadragesimateria, artic. 2. Et cum ex duplici capite potuisset reprehendi positio Hugonis de sancto Victo. scilicet ex hoc, quod non spectat ad subtilitatis dorem, duo corpora esse simul in eodem loco: unde nec corpora gloriosa ex sua proprietate poterunt simul esse in eodem loco, & ex hoc, quod in corpore animali non inuenitur dos, quia non inuenitur anima gloriose redundantia simpliciter ad corpus; quamuis ut inferius in allegato loco dicitur, inueniri possit miraculose redundantia secundum quid, maluit tamen Auctor ex ipsa dotis ratione hic procedere, quam in illam disputationem aliam introire.

In h. in Luc. ca. 8. secundum eius ordinem to. 2.

In hym. canitur in uelipis natus domini.

non solum dicit, Ecce uirgo concipiet sed etiam addit, Et pariet filium. Ethoc quidem conueniens fuit propter tria. Primo quidem, quia hoc competeat proprietati eius, qui nascetur, qui est uerbum Dei. Nam uerbum non solum in corde absque corruptione concipitur, sed etiam absque corruptione ex corde procedit. Vnde ut ostenderetur, quod illud esset corpus ipsius uerbi Dei, conueniens fuit ut de incorrupto uirginis utero nasceretur. Vnde in sermone quodam Ephesini concilij legitur, Quæ parit carnem puram, a uirginitate cessat: sed quia natum est carne uerbum, Deus custodit uirginitatem, seipsum ostendens per hoc uerbum. Neque enim nostrum uerbum cum paritur, corrumpit mentem: neque Deus uerbum, substantialem partem eligens, peremit uirginitatem. Secundo, hoc est conueniens quantum ad effectum incarnationis Christi. Nam ad hoc uenit, ut nostram corruptionem tolleret. unde non fuit conueniens, ut uirginitatem matris, nascendo corrumpere. Vnde Augustin. dicit in quodam sermone. de natiuitate domini, Fas non erat, ut per eius aduentum uiolaretur integritas, qui tenerat sanare corrupta. Tertio fuit conueniens, ne matris honorem nascendo diminueret, qui parentes præceperat honorandos.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod Ambrosius dicit hoc, exponens illud, quod Euangelista de lege induxit, Omne masculinum adaperiens uoluam, sanctum domino uocabitur: quod quidem, ut Beda dicit, consuetæ natiuitatis more loquitur, non quod dominus sacri uentris hospitium, quod ingressus sanctificauerat, egressus de uirginasse credendus sit. Vnde illa adaptio non significat reuerentiam communem claustrum pudoris uirginis: sed solum exitum prolis de utero matris.

AD SECUNDUM dicendum, quod ita Christus uoluit ueritatem sui corporis demonstrare, quod etiam eius diuinitas declararetur. & ideo permiscuit mira humilibus. Vnde ut corpus eius uerum ostenderetur, nascitur ex femina: sed ut ostenderetur eius deitas, procedit ex uirgine: talis enim partus decet Deum, ut Ambrosius dicit in hymno de Natiuitate.

AD TERTIUM dicendum, quod quidam dixerunt Christum in sua na-

tiuitate dorem subtilitatis assumpsisse, sicut quando ambulauit sicis pedibus super mare, dicunt cum assumpsisse dorem agilitatis; sed hoc non conuenit his, quæ supra determinata sunt: huiusmodi enim dotes corporis gloriosi proueniunt ex redundantia gloriæ animæ ad corpus, ut infra dicitur, cum tractabitur de corporibus gloriosis. Dictum est autem supra, quod Christus ante passionem permittebat carni suæ agere, & pati quæ propria, nec fiebat talis redundantia gloriæ ab anima ad corpus. Et ideo dicendum est, quod omnia ista facta sunt miraculose per uirtutem diuinam. Vnde Augustinus dicit super Ioannem. Moli corporis ubi diuinitas erat, ostia clausa non obstituerunt: ille quippe non eis apertis intrare potuit: quo nascente uirginitas matris inuolata permansit. Et Dionysius dicit in quadam epistola, quod Christus super hominem operabatur ea, quæ sunt hominis, & hoc monstrat uirgo supernaturaliter concipiens, & aquin-stabilis, terrenorum pedum sustinens grauitatem.

ARTICVLVS III.

Utrum mater Dei permanserit uirgo post partum.

Super qui finis est articulum tertium.

Titulus clarus est.

AD TERTIUM sic proceditur. Videtur, quod mater Christi non permanserit uirgo post partum. Dicitur enim Mattheus. Antequam conueniret Ioseph & Maria, inuenta est in utero habens de Spiritu sancto, non autem euangelista diceret, antequam conueniret, nisi de conuenturis, quia nemo dicit de non præfuro, antequam pranderet. ergo uidetur quod beata uirgo quandoque conueniret carnali copula cum Ioseph. & ita non permanserit uirgo post partum.

2. Præter. Ibidem subditur ex uerbis angeli loquentis ad Ioseph; Ne timeas accipere Mariam coniugem tuam. Coniugium autem consumatur per carnalem copulam. ergo uidetur quod quandoque carnalis copula iteruenerit inter Mariam & Ioseph; & ita uidetur quod non permanserit uirgo post partum.

3. Præter. Ibidem post pauca subditur. Et accepit coniugem suam, & non cognoscebat eam donec peperit filium suum primogenitum. Hoc autem ad uerbum, donec, consueuit determinatum tempus signare, quo impleto fiat id, quod usque ad illud tempus non fiebat. Verbum autem cognoscebat ibi ad coitum refertur, sicut & Genes. quarto dicitur, quod Adam cognouit uxorem suam. ergo uidetur, quod post partum beata uirgo fuerit carnaliter a Ioseph cognita. ergo uidetur quod non permanserit uirgo post partum.

In corpore unica conclusio contra errorem Eluidij. quatuor rationibus firmata. Omnia chara sunt.

In responsione ad tertium, nota pro sententia literalis responsionem Hieronymi quia uerissima est & ad literam, & fulta auctoritatibus Scripturæ, & allata in litera, & alibi; Sede a dextris meis, donec ponam inimicos tuos, &c. Non enim denotatur, quod post suppositos inimicos desinet sedere a dextris, sed quia postea dubitari an interim, quod ponantur suppetanei inimici, sedet hoc est regnet quæ te a dextris Dei, ideo ad tollendam dubitationem dictum est, Sede a dextris meis, donec ponam, & cet. ut per hoc sapiens quisque intelligeret, quod tanto magis post sedebat a dextris Dei.

In responsione ad sextum, uide quod etiam diuersus in euangelio fitus describitur matris Iesu, & Mariæ Jacobi, distinguit illas, nam ista a longe, illa iuxta crucem describitur.

4. Præter.

¶ 4 Prete. Primo genitus non potest dici, nisi q ha- beat fratres subsequentes. vnde & Rom. 8. df. Quos prescivit conformes fieri imaginis filii sui, ut sit ipse primogenitus in multis fratribus: sed euangelista no- minat Christum primogenitum matris eius. ergo habuit alios filios post Christum, & ita uidetur quod mater Christi non manserit uirgo post partum.

¶ 5 Pre. Ioan. 2. df. Post hec descendit Capharnaum ipse, scilicet Christus, & mater eius & fratres eius: sed fratres dicuntur, qui ex eodem parente geniti sunt. ergo uidetur quod beata Virgo haberit alios filios post Christum.

¶ 6 Pre. Matth. 27. dicitur, Erant ibi. scilicet iuxta crucem Christi, mulieres multae a longe, quae secuta erant le- sum a Galilea, ministrantes ei, inter quas erat Maria Magdalena, & Maria Iacobi & Ioseph mater, & ma- ter filiorum Zebedaei. Videtur autem haec Maria, quae hic dicitur Iacobi, & Ioseph mater, esse etiam mater Christi: dicitur enim Ioan. 19. quod stabat iuxta crucem Iesu, Maria mater eius. ergo uidetur quod mater Christi non permanserit uirgo post partum.

SED CONTRA est, quod dicitur Ezech. 44. Porta haec clauis erit, & non aperietur, & uir non transibit per eam, quoniam dominus Deus israel ingressus est per eam, quod exponens Aug. in quodam sermone* di- cit, Quid est porta in domo domini clauis, nisi quod Maria semper erit intacta. Et quid est, homo non transibit per eam, nisi quod Ioseph non cognosceret eam. Et quid est, Dominus solus intrat, & egreditur per eam, nisi quod Spiritus sanctus impraenabit eam, & angelorum dominus nascetur per eam: Et quid est, clauis erit in aeternum, nisi quod Maria uirgo est ante partum, & uirgo in partu, & uirgo post par- tum.

RESPON. Dicendum, quod absque omni dubio deestandus est error Eluidii, qui dicere presumpsit matrem Christi post partum a Ioseph esse carnaliter cognitam, & alios filios genuisse. Hoc enim primo derogat Christi perfectioni, qui sicut secundum di- uinam naturam unigenitus est patris, tanquam pfe- ctus per omnia filius eius, ita decuit ut esset uni- genitus matris tanquam perfectissimum germen D eius. Secundo hic error iniuriam facit Spiritui sancto, cuius sacrarium fuit uterus uirginalis, in quo carnem Christi formauit, unde non decebat, quod de cetero uiolaretur per commissionem uirilem. Tertio derogat dignitati & sanctitati matris Dei, quae ingratissima uideretur, si tanto filio contenta non esset, & si uirginitatem, quae in ea miraculo- se conseruata fuerat, sponte perdere uellet per carnis concubitum. Quarto etiam ipsi Iose- phe esset ad maximam praesumptionem imputan- dum, si eam quam reuelante angelo de Spiritu san- cto Deum concepisse cognouerat, polluere attenta- ret. Et ideo simpliciter est asserendum, quod ma- ter Dei sicut uirgo concepit, & uirgo peperit, ita e- E tiam, & uirgo post partum in sempiternum per- mansit.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod sicut Hie- ron.* dicit in lib. contra Eluidium intelligendum est quod haec ppositio Ante, licet saepe consequentia in- dicet, tamen nunquam ea tantum quae prius co- gitabantur, ostendit; nec necesse est ut cogitata fiat, cum ideo aliud interuenerit, ne ea quae cogitata sunt fierent. Sicut si aliquis dicat, antequam in portu pra- derem nauigauit, non intelligitur, quod in portu praedat postquam nauigauerit, sed quia cogita- batur in portu pransurus: Et similiter Euangeli- sta dicit, Antequam conuenirent, inuenta est

in utero habens de Spiritu sancto, non quia postea conuenirent: sed quia dum uiderentur conuentu- ri, praenit conceptio per Spiritum sanctum, ex quo factum est, ut ulterius non conuenirent.

AD SECUNDVM dicendum, quod sicut Augu- stinus dicit in lib. de Nupt. * & concupiscentia, Con- iux Ioseph, uocatur mater Dei ex prima despon- sationis fide, quam per concupitum non cognoue- rat nec fuerat cogniturus. Vt enim Ambro. † di- cit super Lucam, non uirginitatis ereptio, sed coniugij testificatio & nuptiarum celebratio de- claratur.

AD TERTIVM dicendum, quod quidam dixe- runt, hoc non esse intelligendum de cognitione coitus, sed de cognitione notitiae. Dicit enim Chry- sost. * quod non cognouit eam Ioseph antequam pareret, cuius fuerit dignitatis: sed postquam pe- perit, tunc cognouit eam: quia per ipsius prolem spa- tiosior * & dignior facta fuerat quam totus mun- dus: quia quem totus mundus capere non poterat, in angusto cubiculo uteri sui sola suscepit. Quidam uero hoc referunt ad notitiam uisus: sicut enim Moyse cum Deo colloquentis glorificata est facies, ut non possent intendere in eum filij israel: sic Ma- ria claritate uirtutis altissimi obumbrata, cognosci non poterat a Ioseph, donec pareret: post partum autem a Ioseph agnita inuenitur speciei faciei, non tactu libidinis. Hiero. * aut concedit hoc esse intelli- gendum de cognitione coitus: sed dicit quod us- que uel donec, in Scripturis dupliciter potest intelli- gi. Quandoque enim designat certum tem- pus, secundum illud Gal. 3. Propter transgressio- nem lex posita est; donec ueniret semen, cui promi- serat: quandoque uero signat infinitum tempus, se- cundum illud Psal. 113. Oculi nostri ad dominum Deum nostrum, donec misereatur nostri, ex quo non est intelligendum; quod post impetratam mi- sericordiam, oculi auertantur a Deo. Et secundum hunc modum loquendi significantur ea, de quibus posset dubitari, si scripta non fuissent: cetera uero nostrae intelligentiae derelinquantur. Et secundum hoc Euangelista dicit matrem Dei, non esse cog- nitam a uiro usque ad partum, ut multo magis intel- ligamus cognitam non fuisse post partum.

AD QUARTVM dicendum, quod mos diuinarum Scripturarum est, ut primogenitum uocent non so- lum eum, quem fratres sequuntur, sed eum, qui pri- mus natus sit. Alioquin si non est primogenitus, nisi quem sequuntur fratres, tamdiu * secundum legem primogenita non debentur, quamdiu & alia fuerint procreata, quod patet esse falsum, cum infra unum mensem primogenita redimi mandentur se- cundum legem.

AD QUINTVM dicendum, quod quidam, sicut Hie- ronimus* dicit super Mathe. fratres domini de alia uxore, Ioseph filios suspicantur. Nos autem fratres Domini, non filios Ioseph, sed consobrinos Saluato- ris, sororis Mariae matris Domini filios intelligimus. Quatuor enim modis in Scripturis fratres dicuntur, scilicet natura, gente, cognatione, & affectu. Vnde fratres Domini dicti sunt, non secundum naturam, quasi ab eadem matre nati: sed secundum cognatio- nem quasi consanguinei eius existentes. Ioseph au- tem, sicut Hieronymus. * dicit contra Eluidium, ma- gis credendus est uirgo permansisse: quia aliam uxo- rem habuisse non scribitur, & fornicatio in sanctum uirum non cadit.

AD SEXTVM dicendum, quod Maria, quae dicitur Iaco- bi & Ioseph mater, non intelligitur esse mater Do-

cap. 11. non longe a pri- tom. 7.

lib. 2. in Lu- ca: 1. a. med. tom. 5.

homi. 1. in Mat. in ope. imper. super illud. Et non cognouit eam, donec. tom. 2. alias speciei fior.

In s. comm. ad 1. c. Mat. tom. 9.

Alias fm le- gem sacer- dotibus, &c.

sicra fin. es- men. ad 12. c. Mat. 10. 9.

habetur c. 1. in Mat. sup illud. Cu. n. esset despo- sita 10. 9. Et etia con- tra Eluidiu ante fin. lib. tom. 3.

in sermo de Nat. do- mini quod dicitur de tempore non longe a prius.

tin. habet. Et est de pere- rina di. Ma- rie no. p. cal. apri. 11. 10. 3.

Tertia s. Thomae. O 3 min.

mini, quæ in Euangelio non consuevit nominari, nisi cum cognominatione huius dignitatis, quod sit mater Iesu. Hæc autem Maria esse intelligitur uxor Alphæi, cuius filius est Iacobus minor, qui dicitur esse frater domini.

¶ Super Quæstionis vigesimæ octauæ Articulum quartum.

ARTICVLVS III.

Vtrum mater Dei uirginitatem uouerit.

Titulus clarus est. Et ratio dubij est: quia nihil legitur de uoto beate Virginis, & ipsa eius desponsatio contrariari uidetur uoto uirginitatis.

¶ In corpore duo sunt, primo, tractatur de ipsius uoto, secundo, de tempore uoti. Quo ad primum, unica est conclusio: Conueniens fuit beate Virginis uirginitate esse Deo consecratam uoto. probatur: quia laudabilior est uirginitas uoto dicata, sicut reliqua perfectionis opera. Quo ad secundum, distinguuntur duo tempora ante annuntiationem, primum ante desponsationem: secundum inter desponsationem & annuntiationem: & secundum singula tempora singularem responsatur. Iuxta primum conclusio est: Beata uirgo ante desponsationem non simpliciter, sed sub conditione uirginitatem uouit. Probatur: quia tunc uirginitas erat prohibita a lege, & desiderata a persona beate Virginis; & quia prohibita non simpliciter uouit, quia desiderata uouit sub conditione si Deo placeret, ut in responsione ad primum explicatur.

¶ Iuxta secundum conclusio est: Beata uirgo uotum uirginitatis cum uiro suo simul emisit simpliciter. ¶ Vbi scito quod conclusio non aliter in littera probatur: sed ex iam dictis consequens relinquatur: ex eo enim quod ante desponsationem non uouit simpliciter, quia prohibita erat, & uirginitatem quæque uouit simpliciter, quia laudabilior uirginitas est matri Dei tribuenda, & ante annuntiationem uouit simpliciter, quia aliter non dixisset. Quomodo fiet istud, quoniam uirum non cognosco? quod profecto non diceret, nisi prius se uirginem Deo uouisset.

¶ Iuxta primum conclusio est: Beata uirgo ante desponsationem non simpliciter, sed sub conditione uirginitatem uouit. Probatur: quia tunc uirginitas erat prohibita a lege, & desiderata a persona beate Virginis; & quia prohibita non simpliciter uouit, quia desiderata uouit sub conditione si Deo placeret, ut in responsione ad primum explicatur.

¶ Iuxta secundum conclusio est: Beata uirgo uotum uirginitatis cum uiro suo simul emisit simpliciter. ¶ Vbi scito quod conclusio non aliter in littera probatur: sed ex iam dictis consequens relinquatur: ex eo enim quod ante desponsationem non uouit simpliciter, quia prohibita erat, & uirginitatem quæque uouit simpliciter, quia laudabilior uirginitas est matri Dei tribuenda, & ante annuntiationem uouit simpliciter, quia aliter non dixisset. Quomodo fiet istud, quoniam uirum non cognosco? quod profecto non diceret, nisi prius se uirginem Deo uouisset.

¶ Iuxta primum conclusio est: Beata uirgo ante desponsationem non simpliciter, sed sub conditione uirginitatem uouit. Probatur: quia tunc uirginitas erat prohibita a lege, & desiderata a persona beate Virginis; & quia prohibita non simpliciter uouit, quia desiderata uouit sub conditione si Deo placeret, ut in responsione ad primum explicatur.

¶ Iuxta secundum conclusio est: Beata uirgo uotum uirginitatis cum uiro suo simul emisit simpliciter. ¶ Vbi scito quod conclusio non aliter in littera probatur: sed ex iam dictis consequens relinquatur: ex eo enim quod ante desponsationem non uouit simpliciter, quia prohibita erat, & uirginitatem quæque uouit simpliciter, quia laudabilior uirginitas est matri Dei tribuenda, & ante annuntiationem uouit simpliciter, quia aliter non dixisset. Quomodo fiet istud, quoniam uirum non cognosco? quod profecto non diceret, nisi prius se uirginem Deo uouisset.

¶ Iuxta primum conclusio est: Beata uirgo ante desponsationem non simpliciter, sed sub conditione uirginitatem uouit. Probatur: quia tunc uirginitas erat prohibita a lege, & desiderata a persona beate Virginis; & quia prohibita non simpliciter uouit, quia desiderata uouit sub conditione si Deo placeret, ut in responsione ad primum explicatur.

AD QVARTVM sic proceditur. Videtur, quod mater Dei uirginitatem non uouerit. Dicitur enim Deuter. 7. Non erit apud te sterilis utriusque sexus. Sterilitas autem sequitur uirginitatem. ergo seruat uirginitatis erat contra preceptum ueteris legis: sed adhuc lex uetus habebat statum antequam Christus nasceretur. ergo non potuit licite beata uirgo uouere uirginitatem pro tempore illo.

¶ 2. Præter. Apostolus. 1. ad Corint. 7. dicit, De uirginibus autem preceptum domini non habeo, consilium autem do: sed perfectio consilij a Christo debuit inchoari, qui est finis legis, ut Apostolus dicit Rom. 10. Non ergo conueniens fuit, quod beata uirgo uotum uirginitatis emitteret.

¶ 3. Præter. Apostolus dicit 1. ad Timothe. 5. quod uouenti bus castitatem, non solum nubere, sed etiam uelle nubere, damnable est: sed mater Christi nullum peccatum damnable commisit, ut supra habitum est. Cui ergo desponsata fuerit (ut habetur Luc. 1.) uidetur quod ipsa uirginitatis uotum non emisit.

SED CONTRA est, quod Augustinus dicit* in libro de sancta uirginitate: Annuntianti angelo Maria respondit, Quomodo fiet istud, quoniam uirum non cognosco? quod profecto non diceret, nisi prius se uirginem Deo uouisset.

RESPON. Dicendum, quod sicut in secunda parte habitum est, perfectionis opera magis sunt laudabilia, si ex uoto celebrentur. uirginitas autem in matre Dei precipue debuit pollere, ut ex supra dictis rationibus patet, & ideo conueniens fuit, ut uirginitas eius ex uoto esset Deo consecrata. Verum, quia tempore legis oportebat generationi insistere tam uirgines quam uiros (quia secundum carnis originem, cultus Dei propagabatur antequam ex illo populo Christus nasceretur) mater Dei non

creditur antequam desponsaretur Ioseph, absolute uirginitatem uouisse, sed licet eam in desiderio habuerit, super hoc tamen uoluntatem suam diuino commisit arbitrio. Postmodum uero accepto sponso, secundum quod mores illius temporis exigebant, simul cum eo uotum uirginitatis emisit.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod quia uidebatur esse lege prohibitum, non dare operam ad relinquendum semen super terram, ideo non simpliciter uirginitatem uouit Dei genitrix, sed sub conditione, si Deo placeret. Postquam autem ei innotuit hoc esse Deo acceptum, absolute uouit antequam ab Angelo annuntiaretur.

AD SECVDVM Dicendum, quod sicut gratia plenitudo perfecte quidem fuit in Christo, & tamen aliqua eius inchoatio precessit in matre, ita etiam obseruatio consiliorum, quæ per gratiam Dei fit, perfecte quidem inchoat in Christo, sed aliquo modo fuit inchoata in uirgine matre eius.

AD TERTIVM Dicendum, quod uerbum illud Apostoli est intelligendum de illis, quæ absolute castitatem uouent, quod quidem mater Dei non fecit antequam Ioseph desponsaretur, sed post desponsationem ex communi uoluntate simul cum sponso suo uotum uirginitatis emisit.

QVAESTIO XXIX.

De matris Dei desponsatione, in duos articulos diuisa.

EINDE considerandum est, de desponsatione matris Dei.

ET CIRCA hoc queruntur duo.

¶ Primò, Vtrum Christus debuerit de desponsata nasci.

¶ Secundò, Vtrum fuerit uerum matrimonium inter Mariam matrem Domini, & Ioseph.

ARTICVLVS PRIMVS.

Vtrum Christus nasci debuerit de uirgine desponsata.

AD PRIMVM sic proceditur. Videtur, quod Christus non debuerit de uirgine desponsata nasci. Desponsatio enim ad carnalem copulam ordina-

tionem uouit simpliciter, quia aliter non dixisset. Quomodo fiet istud, quoniam uirum non cognosco? nec actu nec potentia propter uotum (ut Aug. hinc accipit) & coniugata non potest uouere uirginitatem sine consensu uiri sui, nisi post Christum, nisi soluendo matrimonium non consummatum, per religionis professionem, quod tunc locum non habuit; sequitur quod beata uirgo ante annuntiationem & congnouit Deo placere, quod uirginitatem uouit simpliciter, & de consensu Ioseph uirginitatem uouit. Valde autem rationi consentaneum est, ut sanctus sponsum concedens sponsum, quod manente coniugio, uirginitatem uoueret, ipse quoque uirginitatem simul uoueat, pensata præsertim diuina prouidentia, quæ hoc inspirare ipsi Ioseph quasi debebat, ut uirgo uirginum, uirginem quoque comitem, seruatores que sui haberet, alioquin non fuisset plena gratia, cui hæc gratia in suo coniuge defuisset, quam ipsa maxime secundum rectam rationem desiderare debebat. Et propterea in littera dicitur, quod cum Ioseph ante annuntiationem uirginitatem simpliciter uouit.

¶ Super quæstionis 29. articulum primum.

In corpore unica est conclusio, ex tribus capitibus comprobata. Conueniens fuit Christum de desponsata uirgine nasci. Probatur primo ex parte Christi quadrupliciter: secundo, ex parte beate Virginis tripliciter: tertio ex parte nostri, quintupliciter. Omnia clara sunt in littera.

¶ In responsione ad primum respicere in littera ambo capita, quæ uidentur posse oblati uirginitati mentali,

4. dist. 30. q. 2. art. 1. q. 1. & 3. Et Mat. 1.

¶ In corpore duo sunt, primo, tractatur de ipsius uoto, secundo, de tempore uoti.

¶ Iuxta primum conclusio est: Beata uirgo ante desponsationem non simpliciter, sed sub conditione uirginitatem uouit.

¶ Iuxta secundum conclusio est: Beata uirgo uotum uirginitatis cum uiro suo simul emisit simpliciter.

* q. 27. art. 4.

* cap. 4. circa prin. to. 6.

* 2. 2. q. 88. art. 6.

art. 1. huius quæst.

R. 1170.

* Phil. 7. an te uerum illius 10. a.

* 4. dist. 30. q. 2. art. 1. q. 1. & 3. Et Mat. 1.

* Super 29. articulum primum.

* lib. 2. Linc. 1. in prin. & m. d. 10. p.